

MYE AKRYLAMID I PEPPERKAKER

OSLO: Ifølge tyske undersøkelser inneholder pepperkaker hele sju ganger så mye av det kreftfremkallende stoffet akrylamid som pommes frites.

Det er en tysk undersøkelse som ifølge Aftenbladet viser at pepperkaker tilhører akrylamidens verstinger. Det svenske Livsmedelsverket kjenner til forskningen, men sier at den normale pepperkake-spiseren ikke trenger å engste seg.

– Dersom man ikke spiser pepperkaker i store mengder hver dag, er det ingen fare, sier kjemiker Karl-Erik Helenäs. Til tross for det høye akrylamidinnholdet, er det fremdeles matvarer som pommes frites og potetgull man bør unngå å spise i store mengder.

Forskerne arbeider fremdeles med å finne ut hvordan den kreftfremkallende giften oppstår i matvarer. (ANB)

AUTOMATISK ERSTATNING FOR JUSTISMORD

OSLO: Mandag vedtar Stortinget en ny lov som gir automatisk rett til erstatning etter justismord. Domfelte som siden blir frifunnet behøver ikke lenger å bevise sin uskyld.

– Dette er en veldig viktig lov, mener Arbeiderpartiets justispolitiske talsmann Knut Storberget.

– Dette vil styrke folks rettsikkerhet, samtidig er det et viktig signal til politiet og domstolene om at det ikke skal avsies straffedommer dersom det finnes tvil, sier Storberget til TV 2.

Det vil trolig bli et ras av erstatningssaker etter at den nye loven trer i kraft. Mange saker vil bli gjenopptatt, og den nye loven vil omfatte disse. Fortsatt er det slik at man må dokumentere økonomisk tap for å få erstatning. (ANB)

Eneste nordmann i nytt tidsskrift

Professor Dag Lukkassen (37) ved Høgskolen i Narvik er eneste nordmann i redaksjonen til et nytt, internasjonalt tidsskrift om matematikk. Han er også den yngste i redaksjonen.

Det nye tidsskriftet heter «Journal of Function Spaces and applications», på norsk blir det «Tidsskrift for funksjonsrom og anvendelser». Magasinet kommer ut for første gang på nyåret i de fleste land i verden, og det planlegges tre utgaver årlig. Hvor stort opplaget blir er ennå usikkert, men antall abonnenter er økende.

INTERNASJONAL

Med i redaksjonen er også professor II ved Høgskolen i Narvik (HiN) og professor ved Luleå Tekniske universitet, Lars-Erik Persson.

Redaksjonen består av 34 professorer fra 19 land, og alle er eksperter på sitt område. HiN er altså faglig tungt representert, siden to av redaksjonsmedlemmene er knyttet til høgskolen.

VIKTIG

Internasjonale vitenskapelige tidsskrifter er den viktigste kanalen forskere og vitenskapelige ansatte ved universiteter og høgskoler har til å formidle sine forskningsresultater. Før artiklene eventuelt kommer på trykk, går de gjennom en streng godkjennelsesprosedyre.

BARE DE BESTE

Lukkassen og de andre redaksjonsmedlemmene får tilsendt artikler fra hele verden innenfor sitt fagområde. Professoren sender manuskriptet til 2-3 anonyme «dommere» som skriver en rapport om hva de synes om manuskriptet, og om de anbefaler at de blir akseptert eller refusert. De kan også komme med forslag til endringer i manuskriptet. Redaksjonsmedlemmene vurderer rapportene, og avsier en endelig «dom».

– Det er mange ting som vur-

ENESTE NORDMANN: Professor Dag Lukkassen (37) ved Høgskolen i Narvik er den eneste nordmannen som er med i redaksjonen til et nytt internasjonalt tidsskrift om matematikk. (Arkivfoto)

deres når vi skal bestemme om vi trykker manuset. Vi spør blant annet om resultater er kjent, om det er originalt nok, overraskende eller interessant? Er språket og presentasjonen bra? For at tidsskriftet skal kunne opparbeide seg et godt renommé, er det viktig å bare slippe de gjennom de aller beste artiklene, sier Lukkassen.

ANSVAR

Lukkassen har ansvar innenfor området homogeniseringsteori, et forskningsområde hvor HiN har begynt å bli internasjonalt anerkjent. Dette er en forholdsvist ny matematisk teori som har stor anvendelse. Teorien har medvirket til større forståelse for den fysiske oppførselen til for eksempel fiberarmerte materialer. Professor Lars-Erik Persson har administrativt ansvar, og sørger blant annet for at artiklene blir sendt til rett redaksjonsmedlem.

ANN-KRISTIN HANSEN
annha@fremover.no
Tlf 76 95 00 69

OGSÅ MED: Professor II ved Høgskolen i Narvik og professor ved Luleå Tekniske Universitet, Lars-Erik Persson, er også med i redaksjonen. (Foto: Privat)

Bestiller julegaver fra proffe tyver

OSLO: Bestemødre og foreldre bestiller tyvegods for å ha nok gaver under julegrana. Butikkene dobler sikkerheten, men blir likevel robbet for 257 millioner i desember.

Barneklær, leker, kosmetikk, smykker og dyre merkeklær til tenåring er det som stjeles oftest i desember. Julaften ender tyvegodsset opp under treet pent pakket inn, ifølge Dagsavisen.

– Vi regner med at det vil bli stjålet for 257 millioner kroner i

desember, tyveriene øker og derfor satses det tungt på å øke antall vektere, sier sikkerhetskoordinator Thor Martin Bjerke i Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH).

GAVER TIL BARNEBARN

Allerede i september begynner vaktelskapene planleggingen av sikkerheten rundt julehandelen – høytiden for butikkyver. På de store kjøpesentrene er det dobbelt så mange tyverier, til tross for at antall vektere også dobles.

– Helt vanlige folk både stjeler selv og bestiller varer fra tyver. Om man har dårlig råd må man også gi julegaver, sier avdelings-

sjef Espen Brodahl i Securitas.

Brodahl forteller at tyver selger videre til en tredjedel av utsalgsprisen, og at det rett før jul er lettere å få omsatt tyvegods. Han har opplevd at bestemødre har bestilt Levis-bukser fra narkomane tyver, for å gi til barnebarna til jul.

Flere butikker klager også over at ungdommer stjeler for å kunne gi hverandre dyre julegaver. I en del ungdomsmiljøer gir det også status å gi bort stjalne julegaver.

LEKEBUTIKKER

Falken Vakt forteller at også folk som egentlig har god råd stjeler før jul.

– Mange av de vi tar har egentlig råd til å kjøpe gaver selv, men stjeler for spennings skyld. Andre har lite penger og oppgir det som grunn til at de stjeler. Vi tar også mange som stjeler for å selge det videre. Stort sett er det små ting man kan putte i en veske eller i lomma, men også større gaver som stereoanlegg stjeles, sier informasjonssjef Dag Christensen i Falken.

Svein Berg, leder i Sikkerhetsbransjens servicekontor, som organiserer vaktelskapene, forteller at selskap over hele landet opplever økt pågang.

– Også mindre butikker, som ikke vanligvis har vektere, øn-

sker det nå før jul. Det gjelder særlig butikker som selger populære gaveartikler, som lekebutikker og bokhandlere, sier Berg.

Årlig bruker butikkene 630 millioner på sikkerhetstiltak. Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) regner med at butikker i gjennomsnitt øker sikkerhetsutgiftene med 30 prosent i desember.

NILAS JOHNSEN
ANB